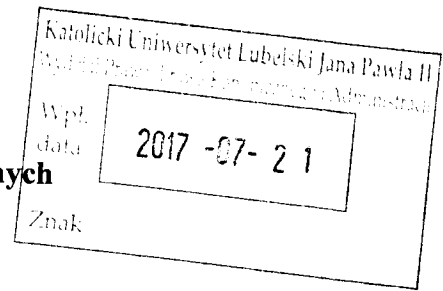


**Prof. zw. dr hab. Marek Wierzbowski**  
**Przewodniczący Rady Naukowej**  
**Instytutu Nauk Prawno-Administracyjnych**  
**WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI**  
**UNIwersYTET WARSZAWSKI**  
00-332 Warszawa, ul. Oboźna 6,  
tel./fax. 55 24 324; kom. 601 620070  
m.wierzbowski@wierzbowski.com



## **Ocena dorobku i osiągnięć naukowych**

**dra Sebastiana Kwietnia w postępowaniu o nadanie stopnia**

**doktora habilitowanego nauk prawnych**

Dr Sebastian Kwiecień jest pracownikiem Katedry Historii Administracji na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim; nic więc dziwnego, że jego dorobek naukowy koncentruje się w obszarze historii administracji. Przy tym dotyczy to zarówno pracy magisterskiej, pracy doktorskiej jak i rozprawy habilitacyjnej i głównych publikacji. Winien być więc raczej postrzegany jako historyk prawa, a nie przedstawiciel nauki prawa administracyjnego. Tymczasem ja, powołany jako recenzent, z historią prawa mam niewiele wspólnego. Niesie to za sobą pewną trudność w ocenie pracy historycznej, nie znam bowiem standardów obowiązujących w tym zakresie.

Tematyka pracy habilitacyjnej „Polskie prawo gospodarcze okresu międzywojennego” w dużym stopniu obejmuje tematykę rozprawy doktorskiej „Kompetencje wojewody w okresie międzywojennym w świetle przepisów rozporządzenia... o prawie przemysłowym”, jest to więc więcej niż kontynuacja tematyki rozprawy doktorskiej. Dr Kwiecień jest również autorem osobnej monografii także wchodzącej w tematykę rozprawy habilitacyjnej i doktorskiej „Polskie prawo przemysłowe 1927-1939”.

Teza badawcza rozprawy habilitacyjnej sprowadza się do oceny, że obowiązujące w okresie międzywojennym przepisy regulujące zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej nie sprzyjały szeroko rozumianej inicjatywie prywatnej, a prawo gospodarcze (we

współczesnym rozumieniu pojęcia prawo gospodarcze), które nie było wyodrębnioną wprost dziedziną prawa, faktycznie funkcjonowało.

Podsumowując ówczesny okres autor pisze, że choć gospodarkę oparto na zasadach wolnorynkowych, obejmujących swobodę działalności gospodarczej i wolnej konkurencji, wprowadzono szereg regulacji, które zachwiały tymi zasadami. Zostały one również osłabione na skutek szerokiego zaangażowania państwa w gospodarkę. Uprzywilejowana pozycja przedsiębiorstw państwowych, które z mocy prawa otrzymały szereg przywilejów handlowych i fiskalnych istotnie ograniczała możliwość konkurencji między podmiotami państwowymi a prywatnymi.

Trudno nie uznać zasadności powyższej tezy, jej przejawem było istnienie szeregu monopolii, które były dopiero wygaszane w okresie powojennym; rozbudowany był też system nadzoru nad działalnością gospodarczą i koncesjonowania działalności gospodarczej. Sytuację utrudniało niewątpliwie stworzenie państwa z fragmentów trzech różnych imperiów, co musiało skutkować utratą rynków zbytu położonych poza granicami Rzeczypospolitej, a także, co podkreśla autor brak jednolitego systemu prawnego, lecz równoległe obowiązywanie szeregu przepisów państw zaborczych i tworzonego od podstaw prawa krajowego.

Rozprawa składa się z siedmiu rozdziałów poświęconych różnej problematyce. I tak autor zaczyna od kwestii podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w świetle prawa przemysłowego z 1927 roku, czyni to w rozdziale poświęconym swobodzie działalności gospodarczej. Autor wskazuje, że już wtedy występowało zjawisko nadmiernej regulacji, co negatywnie odbijało się na działalności przedsiębiorców. Interesujące jest, że autor dokonując oceny sytuacji przed blisko 100-tu laty posługuje się współczesną siatką pojęciową, która nie zawsze jest adekwatna do instytucji okresu międzywojennego, ułatwia jednak czytelnikowi zrozumienie pracy.

Kolejny rozdział autor poświęcił formom prowadzenia działalności gospodarczej, jest to właściwie rozdział opisowy, żeby nie powiedzieć podręcznikowy, gdzie autor kolejno omawia różne rodzaje spółek prawa handlowego, aby potem przejść do spółki cywilnej i spółdzielni.

Kolejny rozdział dotyczy praw i obowiązków przedsiębiorców, tu autor zaskakuje czytelnika, podkreśla bowiem jako pewną uciążliwość obowiązek prowadzenia prawidłowej rachunkowości. Mnie trudno było by sobie wyobrazić funkcjonowanie systemu gospodarczego bez takiego obowiązku, dalej jednak autor wskazuje na dość liczne przypadki ograniczania swobody przedsiębiorców, na przykład w zakresie kształtowania cen detalicznych artykułów konsumpcyjnych. W tym rozdziale również znajdujemy fragmenty będące czystym opisem, jak na przykład kwestie oznaczenia przedsiębiorcy, wspomniany już obowiązek prowadzenia rachunkowości, czy wreszcie pełnomocnictwa handlowe.

Podobnie opisowy charakter, czy wręcz podręcznikowy mają rozdziały 5-ty i 6-ty recenzowanej rozprawy, w rozdziale 5-tym „Prawo wekslowe i czekowe” opisuje weksle i czeki. Natomiast rozdział 6-ty nosi tytuł „Podatki i opłaty obciążające przedsiębiorców” i jest w rzeczywistości opisem systemu podatkowego.

Przy wskazanych wyżej opisowych partiach rozprawy uwaga czytelnika siłą rzeczy przesuwana się w stronę poszukiwania tematyki budzącej dyskusję, co jednak nie zawsze czytelnik znajduje. I tak rozdział 4-ty poświęcony jest prawnym i organizacyjnym formom prowadzenia działalności gospodarczej przez państwo, tu autor skupia się na przepisach dotyczących przedsiębiorstw państwowych, porusza tam zagadnienie komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, przez to co rozumie przekształcenie ich w spółki. Oceniając ten proces stwierdza, że komercjalizacja miała charakter pozorny i faktycznie wiązała się jedynie z pewnym ukształtowaniem struktury wewnętrznej przedsiębiorstwa, a nie z dopuszczeniem sektora prywatnego do pewnych działalności zastrzeżonej dla państwa. W tym rozdziale dalej przedstawia on monopole państwowe, które uzyskały szczególną pozycję na rynku i bardzo szeroki zakres monopolizacji.

Nie będę się odnosił do kwestii prawa wekslowego i czekowego opisanych w rozdziale 5-tym czy podatków i opłat w rozdziale 7-ym, znacznie ciekawsze są fragmenty w rozdziale 7-ym a dotyczące ochrony mechanizmów rynkowych i uczciwej konkurencji. Trzeba powiedzieć że pewne rozwiązania wypracowane wtedy funkcjonują do dziś w postaci ochrony przed nieuczciwą konkurencją. Z upływem lat sytuacja

przedsiębiorstw państwowych istotnie zmieniła się, dominujący okazał się model spółki z udziałem skarbu państwa.

Jeśli chodzi o pozostałą działalność w obszarze publikacji naukowych, wskazywałem już nawet na monografię poprzedzającą rozprawę habilitacyjną zatytułowaną „Polskie prawo przemysłowe 1927-39.”

W dorobku habilitanta znajdujemy szereg publikacji dotyczących okresu międzywojennego, których nie będę omawiał nie będąc historykiem i które postrzegam w dużym stopniu jako prace studialne przed spinającą je rozprawą habilitacyjną. Nie będąc historykiem żywię pewne obawy w zakresie mojej oceny prac historycznych.

Tu uwagę chciałbym skupić na kilku pracach dotyczących współczesności, będą to prace: „Zasady opodatkowania dotacji inwestycyjnych dla nowo powstałych mikroprzedsiębiorstw w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013”, „Finansowanie wydatków z Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jako pomoc „de minimis”: stan prawny na 21 czerwca 2010 roku”, „Zwolnienia z podatków i opłat jako pomoc de minimis dla zakładów pracy chronionej”. Autor wkracza tu w problematykę pomocy publicznej, temat niezwykle aktualny i trudny, którym zajmuje się wąskie grono przedstawicieli doktryny i równie wąskie grono praktyków.

W przedstawionej przez autora liście publikacji znajdujemy też kilka innych wykraczających poza okres międzywojenny, będą to na przykład hasła do Encyklopedii Prawa Administracyjnego. Autor występuje również jako redaktor prac zbiorowych na przykład „Federalizm czy jednolitość? Determinanty, skutki. Wpływ na regulacje prawne państwa.” W części publikacje odzwierciedlają referaty wygłoszone na konferencjach. I tak wspomniana praca dotycząca federalizmu czy jednolitości w spisie figuruje jako organizacja konferencji naukowej.

Nie będąc historykiem mam pewną trudność w ocenie dorobku autora. Nie znam bowiem standardu jaki powinni spełniać doktorzy dążący do habilitacji w oparciu o prace historyczne ani wymagań stawianych w tym zakresie. Moje wątpliwości powstawały szczególnie wskutek faktu, że niemal cały dorobek naukowy autora skupia się na okresie

międzywojennym, dotyczy to zarówno publikacji jak i stopni naukowych. Ocenę tego faktu chciałbym pozostawić innym członkom komisji habilitacyjnej, zapewne bardziej kompetentnym do dokonywania ocen dorobku naukowego dra Kwietnia. Z tym zastrzeżeniem przedstawiam moją ocenę. Opowiadam się za pozytywną oceną dorobku naukowego dra Kwietnia i dopuszczeniem go do dalszych stadiów procesu habilitacyjnego.

Marek Wierzbowski

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Wierzbowski', written in a cursive style.

Warszawa, dnia 17 lipca 2017